

Potencjał dekarbonizacji sektora budynkowego w gminie Kleczew: szanse i wyzwania

Transformacja energetyczna w gminie Kleczew stanowi kluczowe wyzwanie w kontekście dojścia do neutralności klimatycznej regionu Wielkopolski Wschodniej. Nie mniej ważna dla regionu jest poprawa jakości powietrza oraz warunków życia mieszkańców. Raport autorstwa Cezarego Czempika, opracowany dla Polskiej Zielonej Sieci i CEE Bankwatch Network, skupia się na zagadnieniu dekarbonizacji budynków w gminie. Przedstawia kompleksową analizę obecnej sytuacji, identyfikuje kluczowe bariery oraz formułuje zalecenia i harmonogram działań na rzecz zrównoważonej transformacji tego sektora.

Gmina Kleczew charakteryzuje się dominującym zasobem budynków jednorodzinnych, które stanowią aż 88% wszystkich budynków. Większość z nich powstała przed 1989 rokiem, co oznacza niski poziom izolacyjności termicznej i wysokie zapotrzebowanie na energię cieplną. Analiza danych Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB) wykazuje, że aż 57% budynków ogrzewanych jest za pomocą węgla i paliw węglopochodnych, a 14% korzysta z drewna kawałkowego. Wykorzystanie niskoemisyjnych źródeł, takich jak gaz sieciowy (9%) i energia elektryczna z OZE (3%), pozostaje na niskim poziomie. Jednocześnie aż 882 budynki wyposażone są w kotły pozaklasowe, a 515 w kotły klasy 3 lub 4, co wymaga pilnych działań modernizacyjnych.

kliknij i pobierz

Cezary Czempik

“Ocena potencjału dekarbonizacji sektora budynkowego na poziomie lokalnym w gminie Kleczew”

Kluczowe bariery techniczne, społeczne i finansowe

Transformacja energetyczna napotyka w gminie na szereg barier. Podstawową jest systemowy brak sprawczości na poziomie lokalnym w planowaniu i finansowaniu procesów termomodernizacji ze środków gminnych. Niski zastany poziom podłączenia do sieci gazowej (8%) jest jednym z powodów dużego

uzależnienia od węgla i paliw węglowodopochodnych. Jednakże, główną przeszkodą techniczną, uniemożliwiającą łatwą dekarbonizację systemów grzewczych, są ograniczenia infrastruktury energetycznej, które realnie ograniczają możliwość podłączania nowych instalacji OZE. Brak świadectw charakterystyki energetycznej (96%), niska świadomość społeczna tematu efektywności energetycznej budynków oraz obniżenie perspektyw rozwoju regionu wpływają na niską wycenę wartości domów jednorodzinnych i rynkowych procesów modernizacyjnych.

Bariery ekonomiczne dotyczą wysokich kosztów termomodernizacji oraz ograniczonych możliwości finansowych mieszkańców, co utrudnia realizację działań bez odpowiedniego wsparcia publicznego. Problemem społecznym jest niska świadomość korzyści wynikających z efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii, a także opór przed zmianą nawyków energetycznych. Dodatkowo, brak spójnych danych w bazach takich jak rejestr świadectw energetycznych, czy CEEB oraz niewystarczająca koordynacja lokalnych działań z unijnymi i krajowymi strategiami energetycznymi stanowią istotne wyzwania administracyjne.

Zalecenia i harmonogram działań

Raport formułuje konkretne rekomendacje działań, które powinny zostać wdrożone w krótkiej i długiej perspektywie. **Działania krótkoterminowe (do realizacji już)** obejmują priorytetową termomodernizację budynków publicznych, intensywne wsparcie mieszkańców w modernizacji budynków jednorodzinnych oraz instalację pomp ciepła i paneli fotowoltaicznych zintegrowanych z działaniami poprawiającymi efektywność energetyczną. **Działania długoterminowe (do 2030 r.)** skupiają się na edukacji mieszkańców o korzyściach płynących z efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii, rozwijaniu lokalnych społeczności energetycznych i podmiotów wsparcia, a także utworzeniu Społecznej Agencji Najmu do adaptacji pustostanów oraz ich termomodernizacji.

Kluczowym źródłem finansowania transformacji są programy rządowe, takie jak „Czyste Powietrze” i „Mój Prąd”, środki z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji oraz ETS 2. Raport podkreśla konieczność wdrożenia bonu na zwiększenie efektywności energetycznej budynków ze środków ETS 2, co znacząco poprawiłoby dostępność finansową działań modernizacyjnych. Dodatkowo rekomendowane jest rozważenie realizacji projektów w formule hybrydowego ESCO oraz rozwój programów szkoleniowych, umożliwiających współpracę z firmami specjalizującymi się w kompleksowej termomodernizacji budynków jednorodzinnych.

Kluczowe wnioski

Najważniejszym krokiem w transformacji jest eliminacja przestarzałych kotłów wraz z działaniami termomodernizacyjnymi, które w znacznym stopniu przyczyniają się do emisji zanieczyszczeń. Rozpoczęcie działań od budynków publicznych i komunalnych przyniesie korzyści społeczności lokalnej oraz będzie stanowić przykład dla mieszkańców. Stopniowa eliminacja kotłów pozaklasowych w sektorze prywatnym wymaga jednak wsparcia finansowego i organizacyjnego.

Efektywna transformacja energetyczna w gminie Kleczew wymaga kompleksowego podejścia, łączącego modernizację budynków, rozwój infrastruktury i działania edukacyjne. Kluczowe kroki to zwiększenie wsparcia technicznego dla mieszkańców i pracowników gminy odpowiedzialnych za budynki, a także uruchomienie rynkowych procesów zwiększania efektywności energetycznej w sposób odpowiedzialny społecznie (poprzez wzorcowe termomodernizacje).

Załączniki i dokumenty:

- [Ocena potencjału dekarbonizacji sektora budynkowego na poziomie lokalnym w gminie Kleczew - raport.pdf](#)
- [Załącznik 1. Analiza potencjału dekarbonizacji energetyki na poziomie lokalnym – studium przypadku gminy Kleczew \(FAQ\).pdf](#)
- [Załącznik 2 Analiza zgodności krajowych przepisów z unijnymi dyrektywami i wytycznymi.pdf](#)
- [Załącznik 3. Analiza istniejących dokumentów i wytycznych strategii UE i krajowych.pdf](#)
- [Załącznik 4. Propozycja utworzenia organizacji typu One-Stop Shop dla Gminy Kleczew.pdf](#)
- [Załącznik 5. Propozycja metodyki zbierania danych.pdf](#)
- [Załącznik 6. Paszport Renowacji dla budynku jednorodzinnego - propozycja.pdf](#)
- [Załącznik 7. Analiza energetyczna - na podstawie świadectw - gmina Kleczew.xlsx](#)
- [Załącznik 8. Formularz zbierania danych dla własnego zasobu budynkowego \(Kleczew\).xlsx](#)
- [Załącznik 9. Zintegrowane i zanonimizowane dane z gminy Kleczew - CEEB.xlsx](#)